

Дишпетко Ольга
ст. гр.ФМ-11
Тернопільський національний економічний університет
olichka125@meta.ua
Науковий керівник – к.е.н., доцент Гупаловська М.Б.

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ОСНОВИ ЗАОЩАДЖЕНЬ ДОМОГОСПОДАРСТВ

В економіці ринкового типу заощадження домогосподарств посідають особливе місце, оскільки перебувають в центрі уваги і водночас на межі інтересів громадян, держави та фінансових інституцій. З одного боку, заощадження виступають вагомим показником рівня життя населення, який пов'язаний з доходами, видатками та рівнем споживання, а з іншого – заощадження є потужним ресурсом економічного розвитку, джерелом інвестицій та кредитування усього народногосподарського комплексу країни.

Проблема заощаджень є однією з ключових в економічній науці. Перші наукові уявлення про заощадження як економічну категорію були викладені А. Смітом у "Дослідженнях про природу і причини багатства народів".

Дослідженню проблем формування заощаджень присвячені численні праці багатьох зарубіжних та вітчизняних учених. Однак в теорії заощаджень й до сьогодні існують численні розбіжності і певні невизначеності щодо трактування сутності заощаджень, що пов'язано із складністю та багатогранністю цієї економічної категорії.

Більшість вітчизняних дослідників зазначають, що «заощадження можна визначити як частину грошових доходів населення, яка формується за рахунок скорочення поточного споживання (зادля накопичення) і призначена для забезпечення потреб у майбутньому» [1, с. 174].

Трансформація економіки України потребує створення стабільної системи, акумулювання фінансових ресурсів, які за відрахуванням витрат на споживання створюють основу заощаджень домогосподарств. Як і будь-які ресурси, такі заощадження потребують рішень щодо їх ефективного використання, тобто виступають об'єктом управління.

Суб'єктом заощаджень в економічній теорії традиційно вважається індивід або домогосподарство, що має різні характеристики залежно від обраного підходу до дослідження його поведінки. Первинною умовою виникнення заощадження є дохід як його джерело. Дохід розглядається в економічній теорії як об'єктивне явище і є сукупністю матеріальних і вартісних благ, одержаних за наслідками певної діяльності. Досягнувши

певного рівня добробуту, економічні агенти мають можливість спрямовувати частину поточного доходу на заощадження. Тому об'єктом заощадження виступає деяка частина поточного доходу [2].

Загалом заощадження домогосподарств відіграють надзвичайно важливу роль у соціально-економічному розвитку суспільства. Серед вітчизняних науковців роль особистих заощаджень найбільш ґрунтовно дослідив та всеохоплююче висвітлив у своїх численних працях відомий учений М. Савлук, який стверджує, що фінансове значення заощаджень домогосподарств полягає у забезпеченні необхідними ресурсами функціонування фінансового ринку (адже лєвова частка заощаджень населення трансформується в інвестиції саме через механізм фінансового ринку) [3].

Заощадження, виконуючи свою відтворювальну функцію, через механізм фінансового ринку, відіграють вирішальну роль у процесі створення доданої вартості та розширеного відтворення.

Література:

1. Рамський А. Ю. Інвестиційний потенціал заощаджень фізичних осіб та механізми його реалізації / А. Ю. Рамський // Актуальні проблеми економіки. – 2007. – №5. – С. 173–178.

2. Дука А. Потенціал заощаджень та їх ресурсотворююча роль у забезпеченні інноваційного розвитку економіки / А. Дука // Вісник Київського національного університету ім. Тараса Шевченка. Серія: Економіка [Електронний ресурс]. – Режим доступу : cyberleninka.ru

3. Савлук М. Грошові заощадження населення як ресурс фінансового ринку // Роль грошових заощаджень населення в розбудові економіки України : матеріали науково-практичної конференції 19 лютого 2002 року; [наук. ред. А. А. Мороз]. – К.: КНЕУ, 2002. – 208 с.

Дідора Ольга

ст. гр. ФУПОМ-22

Тернопільський національний економічний університет

oliadidora@ukr.net

Науковий керівник – к. е. н., доцент Савчук С. В.

МІСЦЕВІ БЮДЖЕТИ ТА ЇХНІЙ ВПЛИВ НА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК ТЕРИТОРІЙ

В умовах бюджетної децентралізації активізується роль місцевих бюджетів, зокрема у забезпеченні ефективного соціально-економічного розвитку як окремих територій, так і держави загалом. Місцеві бюджети є важливим джерелом фінансування багатьох сфер життєдіяльності і